

Yksityisen varhaiskasvatuspalveluntuottajan esitys palvelusetelin arvon tarkistamisesta

36/12.05.00/2017

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 94

Euran kunnan sivistyslautakunnalle on osoitettu esitys liittyen palvelusetelin arvon tarkistamiseen. Esityksen on tehnyt yksityisen päiväkotiki Kulkunen Oy:n omistaja ja päiväkodinjohtaja Arja Salo.

Palvelusetelillä tarkoitetaan kunnan sosiaali- ja terveystalvölujen (ml. varhaiskasvatus) saajalle myöntämää sitoumusta korvata palvelujen tuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määrittelemään arvoon asti. Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan vastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveystalvöluja (ml. varhaiskasvatus).

Kunta päättää, mitä järjestämistalvöluja tai tapoja käytetään kyseisessä kunnassa. Jotta eri järjestämistalvöluja voidaan arvioida, kunnan on päätöksenteon pohjaksi tarpeen selvittää muun muassa oman toiminnan kustannukset ao. palveluissa, asiakasmaksujen määräytymistalvöluja ja maksutulojen osuus nykyisistä kustannuksista sekä palvelusetelillä järjestettävään palvelun kustannukset kunnalle ja asiakkaalle. Palvelusetelijärjestelmään hallinnoinnista syntyy kunnalle kustannuksia, jotka on syytä ottaa huomioon eri vaihtöluja arvioitaessa.

Mikäli kunta järjestää palveluja palvelusetelillä, kunta osoittaa talousarviossa ja -suunnitelmassa voimavarat palvelusetelillä järjestettäviin palveluihin. Lisäksi kunta hyväksyy palvelusetelin toimintaperiaatteet kunnassa kuten, mihin palveluihin palveluseteliä käytetään, mikä on palvelusetelin arvo, missä laajuudessa palveluseteliä käytetään.

Kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo siten, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Eurassa palvelusetelikäytäntöön yksityisten päiväkotien osalta siirryttiin 1.8.2017 alkaen (kasvatus- ja opeuslautakunta 27.2.2017 § 17). Tällöin lapsikohtaisen palvelusetelin arvoksi (3-5 -vuotiaiden korkein arvo) määrittyi 800 €. Alle kolmevuotiaiden kerroin on 1,5. Palvelusetelin arvoa määriteltäessä käytettiin apuna Tilastokeskuksen kuntien tunnuslukuja Euran osalta.

Lasten päiväkotihoidon käyttökustannukset hoidossa ollutta lasta kohti

vuosi	Kustannukset €/lapsi/vuosi
2012	9 948
2013	10 449

2014

8 618
Ka 9 672
879 €/kk

Palvelusetelikäytäntö laajeni yksityiseen perhepäivähoitoon ja ryhmäperhepäivähoitoon syyskuussa 2019.

Palvelusetelin arvon ohjeellisena tarkistusperiaatteena käytetään sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksin ja elinkustannusindeksin yhdistettyä indeksiä. Indeksini muodostuu siten, että sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksin vaikutus on 70 % ja elinkustannusindeksin 30 %. Laskennassa käytetään viimeisimpiä käytettävissä olevia Tilastokeskuksen indeksejä.

Palvelusetelin sääntökirjan mukaan palvelusetelin arvoa tarkistetaan aina parittoman vuoden keväällä 30.4. mennessä. Uusi tarkistettu arvo otetaan käyttöön aina uuden toimintakauden alusta elokuun 1. päivänä.

Ensimmäinen indeksitarkistus hyväksyttiin sivistyslautakunnassa 23.5.2019 § 56. Tarkituslaskennan jälkeen palvelusetelin arvo on 1.8.2019 alkaen ollut 815 € (3-5 -vuotiaiden korkein arvo).

Palvelusetelisääntökirjan mukaan asiakas maksaa yksityisestä varhaiskasvatuksesta saman asiakasmaksun kuin kunnallisestakin. Joissakin kunnissa asiakasmaksut vaihtelevat.

Tilastokeskus ei enää julkaise kuntien tunnuslukuja, joissa huomioidaan yksikkökohtaisten kustannusten lisäksi myös esim. hallintoon ja erityisopetukseen liittyvät kustannukset.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvon vertailua eri kunnissa

	3-5 vuotiaiden korkein arvo/€	alle 3-vuotiaiden korkein arvo/€
Oulu	825	1266
Lahti	830	1452
Vantaa	846	1235
Kajaani	793	-
Huittinen	810	1215
Rovaniemi	838	1374
Jyväskylä	779	1246
Lieto	851	1285
Kurikka	763	1267
Porvoo	836	1254
Kangasala	826	1247
Rauma	800	1200
Mynämäki	821	1240
Uvila	834	1334
Eura	815	1222,5

Keskiarvoksi eri kuntien vertailussa muodostuu 3-5 -vuotiaiden varhaiskasvatuksen palveluseteliarvon osalta **817,80 €** ja alle 3 -vuotiaiden osalta **1274,11 €**. Alle 3-vuotiaiden osalta kerroin näyttää olevan noin 1,55 kun se Eurassa on 1,5.

Kustannusten vertailu on haasteellista, koska kustannuksia tulee kunnalle palvelusetelikustannusten ohella esimerkiksi hallinnosta (toimistotyöt, yhteistyö, neuvonta ja valvonta). Kunta vastaa myös opetussuunnitelmien päivittämistä ja erilaisten lomakkeiden laatimisista sekä palveluohjauksesta.

Eurassa varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluita ei suunnitelmista huolimatta ole vielä hinnoiteltu, kuten tehdään joissakin kunnissa. Myös varhaiskasvatuksen koulutukset on suunniteltu ja järjestetty kunnan toimesta. Iso osallistujamäärä mahdollistaa asiantuntijakouluttajien palvelun myös yksityisille palvelun tuottajille.

Kustannusten vertailun tekee haasteelliseksi myös se, että kunnalta ei löydy täysin lapsimäärältään päiväkotia Kulkusta vastaavaa päiväkotiyksikköä tai Kilinkoloa ja Heinäkerttua vastaavaa ryhmäperhepäiväkotia. Kunnallisissa päiväkodeissa suurimmassa osassa on lapsen henkilökohtaisia avustajia, jotka nostavat merkittävästi kustannuksia. Päiväkoti Vekaralehto on toiminut kunnallisena vasta helmikuusta 2020 alkaen, joten kustannusten vertailu on vaikeaa. Lisäksi toimintakuluihin vaikuttaa korona-viruksesta aiheutunut poikkeusaika keväällä 2020.

Entisen yksityisen kolmeryhmäisen päiväkotia Vekaralehdon palvelusetelikustannukset vuodelta 2019 olivat 371 925,84 €. Kolmeryhmäisen Käräjämäen päiväkodin nettokustannukset vuonna 2019 olivat 615 393 €. Päiväkodissa oli vuonna 2019 kolme henkilökohtaista avustajaa ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelu päivittäin.

Ryhmäperhepäiväkoti Tuutikin nettokustannukset vuonna 2019 olivat 100 012 €. Yksityisen ryhmäperhepäiväkoti Kilinkolon palvelusetelikustannukset vuonna 2019 olivat 63 325,34 €. Yksikkö on kahden ryhmäperhepäivähoitajan yksikkö, jossa kolmatta henkilöä käytetään vain satunnaisesti. Tuutikissa työskenteli suurimman osan vuodesta kolme ryhmäperhepäivähoitajaa, koska lapsia oli lähes säännöllisesti paikalla enemmän kuin kahdeksan kokoaikaista ja kaksi puolikasta.

Kustannuksia edellä mainitulla tavalla vertailtaessa on palvelusetelillä tuotettu varhaiskasvatus kunnan omaa tuotantoa jonkin verran edullisempaa. Kuntaliiton varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija Jarkko Lahtinen kuitenkin korostaa, että kustannusten vertailu kunnallisen ja yksityisen palvelun välillä täysin oikealla tavalla on haasteellista.

Valmistelu- ja lisätiedot: talous- ja hallintopäällikkö Jouko Koivunen 044 4224451.

Ehdotus

Sivistysjohtaja:

Varhaiskasvatuksessa on käynnissä palvelurakennemuutos, jonka ensimmäisinä toimenpiteinä ovat olleet kaksiryhmäinen päiväkotia Lemmikki ja kuusiryhmäinen päiväkotia Euranrunkilä. Lasten määrä Eurassa laskee merkittävästi tämänhetkisten tilastojen ja ennusteiden mukaan lähivuosien

aikana. Tällä on merkitystä myös varhaiskasvatuspalvelujen kysyntään, vaikka osallistujaprosentti hieman jatkaisi nousuaan. Sivistyspalveluiden talousarviossa 2021 ei ole mahdollista ottaa huomioon palvelusetelikustannusten kasvua. Kunnan omaa palvelutuotantoa ei kustannusten säästämiseksi voi muuttaa kesken toimintakauden. Keväällä 2021 selviää toiminnassa olevat yksiköt ja palvelurakenne vähintään kahdeksi seuraavaksi toimintakaudeksi.

Palvelusetelin indeksitarkistus tehdään sääntökirjan mukaisesti keväällä 2021. Konsultoitujen varhaiskasvatuksen erityisopettajien palvelu on tarpeen mukaan edelleen käytettävissä myös yksityisessä palvelutuotannossa maksutta. Palvelusetelin arvon ja kertoimien tarkastamiseen palataan syksyllä 2021 talousarvion 2022 valmistelun yhteydessä.

Päätös

Sivistyslautakunta:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Teija Henriksson ja Pauliina Henriksson poistuivat klo 18:16.
